

Szerkesztői szállítás:

Belső-farkasutca 55. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adának vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy óra 1 „

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Négyezer hasábozott garmond sor ára 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasenstein és Voglérnél (Neuer Markt 11.)
Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsebet-utca 9 szám emelet.)

Minden nagyhangú frazist mellőzve, csupán lapunk beltartalmára hivatkozván, fölhívjuk a t. közönséget előfizetésre a

„KELET“

című politikai és közgazdasági napi lap 1871-diki évfolyamára.

Azon elismert írói erők, kik állandó közreműködésükről lapunkat biztosíták; azon széles terjedelmű összeköttetések, melyeket mind az erdélyi részeken, mind a fővárosban kötni szerencsések valánk; gyors és kimerítő távirati közleményeink s egyáltalában lapunk összes beosztása és mindenek fölött azon szabadelvű és független irány, mely munkálkodásunkat vezérli: a legnagyobb mérvű pártfogást helyezik kilátásba a t. közönség részéről.

Előfizetési díjaink, melyeket legcélszerűbb postai utalvánnyal beküldeni, a következők:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy óra 1 frt.
Egyes szám ára 5 kr.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgál a kiadó.

Minden a lap szellemi részét illető közlemény a szerkesztőséghez, az előfizetési pénzek és reklamatiók a kiadó-hivatalhoz intézendők.

Kolozsvártt, 1871. januárban.

STEIN JÁNOS, **SZÁSZ BÉLA,**
kiadó tulajdonos. felelős szerkesztő.

Az éhezőknek és szomszédoknak!

Laptársaink példájára mi is megnyitjuk ez állandó rovatot, melyben az együttérző emberi szív azon filléreit hozzuk köztudomásra, melyekkel honfiaink a had-sújtott francziák nyomorát kívánják enyhíteni. Vajha minél hosszabb sorozatát mutathatnók be itt a jóltevő lelkeknek! A befolyt adományok:

A „Kelet“ szerkesztőségétől 5 frt. M.-palatkai Jánosi Rózália, özv. Alsó Zsigmondné ő nga 5 frt. Lukács Ferenczné asszony 3 frt. Összesen 13 frt.

Angol-porosz-osztrák-magyar szövetség.

Vajjon mi akar lenni ez a szövetség, melyet a napok hire felvetett?

Ismétlése-e a régi szent szövetségnek, mely a

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Toldy-jubilaum, Toldy-kör.

Lapunk első számának jutott a szerencse, hogy Mátrai Ernő indítványára, a Toldy-jubilaum eszméjét az irodalom és társadalom fölszínére vesse.

A kidobott szikra nem hamvadt el semmivé.

Az első viszón-láng, mely rá kigyúladott, a jubilált fiatallelkű vetáran egy levele volt, melyet az indítványozóhoz intézett s melyből a következő közérdekű részleteket örömmel adjuk közre. A levél, a bevezető sorok mellőzésével, így szól:

„Igen is, közelit reám nézve azon idő, melyet a halandók csak kivételkép érnek el, s boldog az, ki megnyugvással tekinthet vissza multjába, mert élete földadatát teljesítve látja. Én ezt magamról nem mondhatom. A kezdet embereinek mindenben mindennek kell lenniök; a munka-felosztás nem járja, mert nincs elég munkás, kik közt az lehető legyen: mikor pedig a jobb kor megjött, meglepetünk azon sajnos öntudat által, hogy miünk befejezésére, ha az erőből tán nem is, de az időből alkalmasint kifogytunk. S így, édes barátom, hadd üljem én az enyéim közt elvonulva azon napot, melyen egykor, vajmi gyöngye erővel még, de nagy buzgósággal s nagy tervekkel léptem az irodalmi térre s melyen, ha mérsékelt erőm miatt, melynek részét azon felül a mai nap már szinte képzelhetetlen akadályokkal küzdés emésztette fel,

népek jólle- s boldogságának köpenye alatt hármas európai kényuralom biztosításáért köttetett, s végeredménye volt, hogy a lengyeleket kitörölte az élők sorából, a magyarokat sujtásos frakkba öltöztette, s Poroszországot Isten kegyelméből a nagyra-vágyás útjain annyira elésegítette, hogy ma már királya ura lett a legnagyobb európai államnak?

Vagy talán a civilisatio egy nagy gondolata, mely elborzadva a mostani hadviselés emberirtó borzadalmaitól, összetartásra sürgeti a mérsékeltbb alkotmányos monarchiakat, hogy vállvetve megállítsák a hódítás politikáját, s visszazerezzék a szerencsétlen emberiség felforgatott nyugalmát?

Vagy végre is az egész csak cselvetése a porosz Machiavellinek, ki a még le nem tiporhatott Franciaország felett ezen szövetség terrorismusa által óhajtt diadalhoz jutni, s miután saját nemzetének vért kimerítette, más nemzetek vérének garantiája alá akarja helyezni újabb annexioit, addig is, míg kiépülvén veszteseit, szétszaggathatja az új szent szövetség pergamentjeit?

A mint már eszméinket szellőztettük, tisztába hoztuk álláspontunkat az új német egység irányában. Európa nyugalma és biztonsága érdekében nagyot tartunk Németországra, ha azt valódi német szellem vezérlel; de nem vagyunk barátjai a porosznak, s azon vandalizmus, melybe e nép hegemoniája a most folyó háboru alatt a németeket belevezette, megdöbönt minket az így vezetett Németország jövő hivatása felett, s tartunk tőle, hogy az angol-porosz-osztrák szövetség oly követelések árába fog kerülni, a melyben több haszna lenne az autocratiának és a junkerthumnak, mint a népek szabadságának.

És mindez aggodalmaink daczára nem követjük a „Reform“-ot, mely már ex principio ezen szövetség ellen nyilatkozott, s praejudiciosusnak mondá ezt főleg azért, mert Franciaország iránti barátságos viszonyainkat s rokonszenyünket sértené.

Miután egyik állam sines arra hivatva, hogy a másik állam belügyeibe avatkozzék, az országok közti szövetségeknek nem multhatlan feltétele belső institutiók azonossága; a szabad és alkotmányos Angol- és Olaszország veszély nélkül szövetkezhetett a legképmutatóbb despotizmus alatt sindevészett Franciaországgal, a nélkül, hogy e szövetkezés visszahatott volna amaz államok belinstitutióira. A mi dualisticus alkotmányunkat sem dülhá fel az isteni félelem és jámbor erkölcs Poroszországgal a szövetség, ha ennek célja becsületes, s a fennálló rend biztosítására irányul, nem gátolva szabadelvű haladásában az emberiséget.

teljes sikert nem állíthattam is elé, azon tudat, hogy e félszázad közös sikeréhez némivel mégis járulhattam, és azon számos nagy és jó emberek barátságának emlékezete, kikkel együtt és közösen fáradoztam, gazdag jutalom lesz nekem, melyet más pályán tán sohasem nyertem volna el. stb. stb.

U. i. Az én családi ünnepem, ha megérem, jövő évi apr. 2. volna, mely nap 50 éve, hogy apámnak első önálló munkáskamat átnyújtottam, levén neki név- és születésnapja.

Toldy Ferencz s. k.

Valóban! a munka-felosztás azon időben, melyre Toldyunk hivatkozik, a hiányzó erők miatt alig lett volna alkalmazható, s ha oly széles látókörű tudós fő, mint Toldy, saját sokoldalúsága által föl nem bírta volna ölelni nagy méreteken a roppant anyagghalmazt: hol állana ma irodalom-történetünk?!

És úgy hisszük, Toldy Ferencz büszkén tekinthet munkássági pályájára vissza!

De kezdeménye méltó folytatásra vár, s valamint Kazinczy erdélyi utazása alkalmával a kisebbik leány volt az, mely néjéjét megtanítá, miként kell az irodalmi érdemet méltatni, több erdély-részi tudós és író szövetkezett ez úttal is, hogy azt, mit Toldy fentebbi sorai szerént, oly sajnosan nélkülözött: a munka-felosztást e téren, ha nem is keresztülvigye, de bár kezdeményezze.

E gondolat buzdította Mátrai Ernőt, hogy tegnap értekezletet hívjon össze, mely a mester óhajára élő vishangot adjon, s Toldy-kört alapítson, mely az erdélyi részek irodalom-történetéhez az anyagokat

Tehát bonis sub conditionibus, mi, a kik az egész emberiséget óhajtanók egy nagy és megnyugtató szövetségben összefoglalva látni, nem idegenkedhetünk a szövetkezés kisebb mérvétől is, sőt a mennyiben bizunk saját alkotmányunkban, Angliát pedig alkotmányos irány nélkül képzelné sem tudjuk, ezen szövetségben mindenesetre két oly tényező elemet látunk, mely megóvná azt a régi szent szövetség jezuisticus irányától, s talán féket vetne a dicsősége fénypontjára jutott porosz uralom tulkapásainak, s azt a higgadt német szellem korlátai közt tartani képes lenne.

A kérdés azonban az, hogy mit akar elérni Poroszország ezen szövetséggel? De erről közelebb.

BELFÖLD.

Állandó hidat a Marosra mielőbb!

Küküllő-mente, jan. közepén.

A „Kolozsvári Közlöny“ mult évi 152-dik számában egy n.-enyedi iparos a fentebbi czim alatt irt cikében figyelemzteti a m. kormányt a Marosra építendő álló hidnak szükségességére. A Maros jobb partján lévő N.-Enyed iparosával, mi a Maros bal partján élő gazdák jó szívvvel fogunk kezét, mert egy hid a Maroson reánk nézve életkérdés. Mit ér Medgyestől a Miháczfalvi révig sok fáradsággal és költséggel épült és conservált megyei út, ha az átkelés a réven hetekig lehetetlenné van téve reánk nézve s így főpiacainknak hasznát nem vehetjük? Mit ér a két Küküllő völgy termékenysége, ha épen akkor, mikor a terménynek legjobb ára van, piacra nem vihetjük azokat; vevőink Zalathna, Abrudbánya, Topánfalva, általában a havasi vevők nem jöhetvén át hozzánk, kénytelenek szükségleteiket másod kézből K.-Fehérvártt, Tövisen, N.-Enyeden bevásárolni, nekünk osztályrészül hagyva a tabellákban följegyzett magas árakat, melyeket nem mi, hanem spekulánsok raktak zsebre s mégis időszakonként megadóztatásunk tekintetéből kulcsúl a tiszta jövedelem felszámítására fognak használtatni? Mit ér a bőség, ha áradás, zaj és jégmenés több hetekre sőt hónapokra a civilizált világ áldásaitól elzárhat; a postákhoz nem férhetünk, legveszélyesebb betegségekben orvos és patikát kénytelenek vagyunk nélkülözni? Ezen tényezők összehatása deválválja a különben termékeny földbirtok becsét. E körülmény államgazdászati szempontból elég okot szolgáltat arra, hogy e bajon minél hamarabb segítve legyen; mert minden intézkedés, mely a földbirtok becsét emeli, egyúttal közvetve az adó alapot is emeli; különben is egy álló hid vámja a hidépítési költséget bőven pótolná vissza. Ha a civilisatióval járó élenkebb közlekedés igényeitől nem akarunk elmaradni, az ország tekintélyes részét nem lehet ily szerencsétlen helyzetben hagyni; itt csak az a kérdés lehet, hány hid kell? s ha több hidat egyszerre nem lehet építeni; hol legszükségesebb és legcélszerűbb legelőbb álló hidat építeni. Arra pedig, hogy ez hol lenne legszükségesebb és legcélszerűbb, a felelet általánosságban az lehet: ott hol a közlekedés eddig is legnagyobb volt s ott hol a hid-építés legkevesebbe ke-

összegyűjtvén, idővel egy földolgozó, teremő erő kezébe tegye le azokat sigy Erdély irodalom-történetével ülje meg Toldy félszázados írói jubilaumát.

A Toldy-kör e célra meg is alakult. Elnökül maga az ünnepelt választatott, tagokul pedig eddigelé a következők ajánlkoztak:

Dr. Császár Károly, a matematikai; Deák Farkas a szépirodalmi; Ferencz József, az unitar. egyház-irodalmi; Herman Ottó, a leiró terményrajzi és állattenyésztési; Jakab Elek, a politikai és történelmi; dr. Kolozsvári Sándor, a jogtudományi; Kövári László, a politikai és történelmi; Kriza János, a népköltészeti; Mátrai Ernő, a philosophiai és journalistikai; Szabó Károly a könyvészeti; Szász Béla, a philosophiai; Szász Domokos, a reformatus egyház-irodalmi; Tolnai Lajos, a szépirodalmi; dr. Török Aurél, az orvosi és egészségügyi s végül Várady Károly a matematikai műveknek, melyek Erdélyben jelentek meg, irodalomtörténeti ismertetését vállalták magukra.

A megalakult kör továbbá megválasztá tiszteletbeli tagokul: Gyulai Pált, Jókai Mórt, (mint Erdély aranykorának íróját), gr. Mikó Imrét, Szilágyi Ferenczet, Szilágyi Sándort és legid. gr. Teleki Domokost, fölszólítván őket is — Mátray Ernő titkár által — a szakjuk szerinti közreműködésre.

Ime a válasz Toldy Ferencz fentközlött levelére!

Ha a nemes vállalat Toldy irodalomtörténeti sikerének csak felét képes lesz eredményeiben fölmutatni: a Toldy-kör méltó lesz azon névhez, melyet fölvetett, s a jubilaum, melyet így előkészítettünk, méltó a körhöz, mely azt megüli?

rül. A kérdéses vonalon ezen hely nem lehet más, mint a mihálczfalvi rév, mert a közlekedés általánosan tudva levő éleltségét bizonyítja azon körülmény is, hogy az említett Maros-vonalba eső részekhez a szükség megyei utat más részhez nem, csupán a mihálczfalvihoz teremtett, még pedig Medgyestől kezdve egészen a K.-Fehérvárra vezető országútig. Legkevesebbe is fogna kerülni egy álló-híd épen a mihálczfalvi révénél, mivel azon védművek oltalma alatt, melyek a vasúti-híd érdekében készülnek, a kérdéses híd is megnyugodhatnék, a nélkül, hogy erre külön kellene költeni; a híd lábak beveréséhez szükségeltető eszközök és gépek, talán nagy része az anyagnak is, meg van a vasút-építő társulatnak a rév partján létező raktárában, honnan könnyűszerrel meg lennének szerezhetők s így nem kellene máshonnan távolról szállítani azokat.

Egy híd e helyen valószínűsége áldása lenne nem csak a mi, de távol vidékeknek is: a székely deszkáját, zsendelyét, borvizét minden időben bátran szállíthatná a Maros tulsó részére; Zalathna, Abrudbánya, Topánfalva általjában a havas, akadály nélkül tehetné bevásárlásait a Küküllő-mentén; a Székás völgye és ennek két oldalában elhelyezett helységek Örmény-Székestől kezdve Kalibáig és Heningfalváig, melyek a világteremtésétől fogva csak nagy nehézséggel juthattak terményeikkel emporialis helyhez, újabb kényelmesebb lerakó helyet nyernének az indóházzal ellátott Tövisen.

Tekintetbe véve a fennebbi érveket, alig van hely a Maroson, melyen egy álló-híd több szükségét fedezne, igényt kielégítene, üdvöt árasztana, s építése az államnak még is kevesebbe kerülné, mint azon állóhíd, mely a mihálczfalvi rév helyett épülne. A. r. a. l.

Szám 86—1871.

Kir. bizt. eln.

Értesítés az erdélyi földtehermentesítés (urbéri kárpótlási) ügy haladásáról és jelenlegi állásáról.

(Vége.)

Ebből esett

Az erdélyi megyék és vidékekre:

végleges tőke fejében kötvényben	1.702,880 ft — kr.
kiegyenlítési készpénzben	36,665 „ 42 „
kamathátrálék kötvényben	1906,050 „ — „
készpénzben	40,293 ft 16 2/3 „
tizedtőke fejében kötvényben	269,650 ft — „
kiegyenlítési készpénzben	11,941 „ 46 „
tizedkamathátrálékban kötv.	143,550 „ — „
kiegyenlítési készpénzben	11,636 „ 6 1/4 „

Közép-Szolnok-, Kraszna-, Zarándmegyék és Kővárvidékére:

végleges tőke fejében kötvényben	447,540 ft — kr.
kiegyenlítési készpénzben	5263 „ 37 3/4 „
végleges kamathátrálék kötvényb.	492,050 „ — „
kiegyenlítési készpénzben	5738 „ 27 „
tizedtőke fejében kötvényben	96750 „ — „
kiegyenlítési készpénzben	1285 „ 2 1/2 „
tized kamathátrálékban kötv.	55,500 „ — „
kiegyenlítési készpénzben	1448 „ 26 „

A székelyföldre végleges önváltási tőke fejében:

kötvényben	203,710 ft — kr.
kiegyenlítési készpénzben	1687 „ 19 3/4 „
kamathátrálék kötvényben	230,400 „ — „
kiegyenlítési készpénzben	1765 „ 39 1/4 „
Összesen	5.665,805 „ 21 „

lds. gr. Teleki Domokos elnöki beszéde a maros-vásárhelyi Gecse-ünnepélyen.

(Vége.)

Szerinte az emberi nem boldogságának főszekőze a nevelés, s a nevelésnek főczélja az értelem felvilágosítása, a szív és akarati jobbitása.

Midőn e néhány szavakban az ember és a nevelés célját oly egyszerűen, s mégis oly világosan és szépen kifejezve találjuk, nem kevésbé meghatók és igazak azon észrevételek és figyelmeztetések, melyekben a nemes végrendekező a nevelés részleteire vonatkozó utasításait közli. Engedje meg a tisztelt közgyűlés, hogy állításom igazolásul a félszázaddal ez előtt kelt végrendeletnek egy-két pontját, a titkár ur szíves közreműködésével kiemelhessem.

Leghelyesebb, hogy e pontokat a magok eredeti szerkezetükben olvassa fel a titkár ur, miután azokat magam szavaival oly egyszerűen, világosan és szépen előadni képes alig volnék.

A 24-dik §. legérdekesebb sorai a tanítás legsikeresebb módját a következőkben adják elő:

„A tudományoknak tiszta és energiával való tanítása, a hibás vélekedéseknek nem auctoritással, s az elsőség tekintetével, vagy azoknak régiségekkel, hanem a magában megálló tiszta és megczáfíthatatlan igazságok által való megismertetése, jobbitása, az értelemnek a nevelés által naponként emelkedő, és az elmúlt idő előitéleteinek meg nem maradó világosítása, az előitéleteknek, és a társaságra nézve ártalmas balvélekedéseknek ostromlása, a társaságból való kiirtása, minden akadálynak, mely a tiszta és józan gondolkodást gátolná, a lehetőségig elhárítása.”

Ehez adva a magyar kir. kormány, illetőleg az erdélyi kir. biztos működése, u. m. 1867 május 1-ső és 1869 december végeig utaltványozott

Utalványoztatott ezen időköz alatt	5.112,842 „ 1/2 „
összesen	10.878,647 „ 22 1/2 „
1868. 1869. 1870.	

Számvéveség egyéb rendes könyvelési, telekkönyvi, kezelési, látomozási rendes munkáin kívül megvizsgált kárpótlási határozványt

1170. 2138. 4469.
845. 1239. 2533.

Kiállított számfajtsági okmányt

Alappénztári hivatal egyéb könyvelési, nyilvántartási, számfajtsági, kezelési sat. rendes munkáin kívül kiállított földtehermentesítési kötvényt

3032. 4318. 6525. dr.

Ezen kívül átrás útján kiállított 2592 db. kötvényt.

III. Az alapigazgatóságnak 1871. évi derekasabb munka tárgyait képezendik:

A.) Valósítása, s annak megtörténtével ellátása:

a.) az erdélyi megyék, illetőleg Kővárvidék területén fennmaradt 9 egész község bejelentési munkálatainak;

b.) ugyanazon területről beérkezett részint elkésztett, részint urbéri törvényszéki ítéletek alapján tett, s a legutóbbi összeszámlás szerint 1094 darabra menő egyes bejelentéseknek, valamint az utóbbiakból az év folyamán még beérkezőknek;

c.) a Székelyföldön 2885. bejelentésnek.

B.) Ezek fölött a kárpótlási határozványok kiállítás.

C.) A kiutaló törvényszékektől beérkező végzések alapján az illető kárpótlási összegeknek számfajtsági utalványozása.

D.) Vegyes szolgálmányi kérdéssel illetett egyes valószínűsítési munkák, illetőleg visszafizetések eseteiben tárgyalások és intézkedések, a mennyiben elsőik még épen egészen elintézve nincsenek, utóbbiak pedig a folyó tárgyalások útján felmerülnek.

E.) Rendes folyó ügyek a beadványok számához képest.

A fennebbi adatok után, melyek egyébiránt világosan arra mutatnak, hogy az erdélyi urbéri kárpótlási ügy nagyszabású és befejezéshez közeledik, megjegyzendőnek tartom: miszerint azon célzat, hogy a még hátralévő munka is lehető gyorsan ledolgoztassék, folytonosan szem előtt fog tartani.

Az erdélyi földtehermentesítési pénzalap magy. kir. igazgatósága Elnökségétől.

Kolozsvárt, 1871. január hó 8-ik napján.

Gróf Péchy.

Országgyűlési tudósítás.

Pest, január 16 1871.

(i. x.) Elnök: Somssich Pál d. e. 10 1/2 órákor megnyitja az ülést.

Napirend: Az ujonczbehívásról szóló t. javaslat, s Királyi Pál és társai ez irányú különvéleményének tárgyalása.

A legutóbbi ülés jegyzőkönyve felolvastatván, hitelesített.

Elnök: a január havi költségvetést és néhány magán kérvényt mutat be. Egyes képviselők is hasonló cselekszenek.

Nem kevésbé figyelmet érdemlő a 27-dik szakasz, mely ekként hangzik:

„A tudományok tanításában rendet szabni, vagy más új formát mutatni nem is áll rajtam, nem is akarok, hanem gondolatom szerint való egy olyan utat merek javasolni, mely az értelem megvilágosítására, s a szív megjobbitására egyenesebben fogva vezetni, és ez abban áll, hogy a tanuláshoz kezdő ifju elsőben azt, a mi nagyon és volt, a mi érzékenységekkel felfogható, a természetet esmerje meg, azután értse meg azt, a mit nem a tapasztalás és érzés által, hanem az értelemnek és okosságnak kifejlődése, annak elvonásai, abstractiói és határozásai által kell tudni: azt a mi lehet és a minnek kell lenni, mely két pontoknak apróbb elosztása magában foglalja minden scibileket taníthatókat, s tanulhatókat.”

A komolyabb tanulmányoknak, a szivnemesítő könyvebb foglalkozásokkal és időtöltésekkel való felváltásáról a 29-dik szakaszban ezeket találjuk:

„Az idővel elébb haladó kimivelletése az ifjuságnak megkívánja, hogy az ifjak a szelid és szép mesterségekben is formáltassanak, hogy azok az időtöltésre és a terhesebb tanulástól való megkönnyebbedésre nem ártalmas társaságokat, hanem haszonnal gyönyörködtető kedves foglalatosságokat válasszanak, ennél fogva a rajzolás és festés mestersége meghatározandó órákon a kedves hangokkal harmóniával, az erkölcsöket szelidítő musikával való időtöltés, a testgyakorlásra szükséges gymnastica el ne mellőztessenek.”

Azon alapnak, melyet a végrendekező e városnak hagyott, egyik tetemesebb részét a város kebelében felállítandó, mindkét nembeli előiskolák alapítására rendelte. E helyütt tisztelt nagygyűlés! ezelőtt félszázaddal reatalunk a községi iskolák eszméjére és lényegére, melyek,

Simonyi Ernő: az ellen szólal fel, hogy holnap vagy holnapután már is a költségvetés tárgyalásához fogjon a ház, holott az ehhez szükséges informatív okmányok a képviselők közt kiosztva nincsenek; addig tehát, míg ez meg nem történik, e tárgyalás elhalasztassék.

Széll Kálmán: kinyilatkoztatja, hogy az összehasonlítási táblázatok, a pénzügyi bizottság részéről még ma fognak kiosztatni.

Elnök: hivatkozik a múlt szombaton történt megállapodásra.

Ghyeczy Kálmán: a költségvetés tárgyalását nem ugyan egy hétre; de egy két napi közre őhajtáná, a fontosabb okmányok tanulmányoztatására, elhalasztani.

A ház, ez irányban nem hoz még most határozatot.

Napirend folytán: az ujonczozási t. javaslat vétetett tárgyalás alá.

Györfy Gyula központi előadó ajánlja e bizottság jelentésének elfogadását.

Ivanka Imre. Soha örömeztőbb nem szavazta meg az ujonczokat, mint az idén, figyelmeztet a törvény azon hiányára, mely az ezt kijátszók ellen, nem nyújt kellő biztosítékot. Óhajtja, hogy a hadszolgálatra minden honpolgár köteleztessék azon időtartamra, melyet a törvény határoz; és kívánja, hogy a magyar tüzérség és technikai csapatokhoz, nem idegenek, de magyar emberek alkalmaztassanak. Az önkéntesek mostani szervezetét czélszerűtlennek mondja, s e helyett kívánja: hogy az ifju, tanulmányait végezve, 1 évet kizárólagosan a katonai szolgálatnak szenteljen. (Folytatjuk.)

KÜLFÖLD.

(s) A legközelebbi mult napok távirati tudósításai a francia-porosz csatátér rohamos eseményeit oly sürű egymásutánban jeleztek, hogy a részletes értesítések, melyek egyedül képesek világot deríteni a helyzetre, azokról még eddig nem juthatott el hozzánk s így mind Bourbaki, mind Chanzy és Faidherbe legutóbbi hadműveletei tekintetében csakis a távsdrony értesülésére utalhatunk.

Legközelebből említők az elégtelenséget Németországban, mely mind inkább növekszik ama hasztalan, sőt Németországra nézt egyenesen káros politika ellenében, mely e „jus fortioris” principiumát tüzte lobogójára s mely meg egyfelől az egész művelt világ rokonszenvét elrabolja a német néptől, sőt a francziában a bosszu százados magvait hinté el eddig is, addig másfelől a győztesnek is oly materialis és morális károkat okoz, melyeket alig compenálhatna a leigázott Elzász és Lothringen annexiója általi területnövekedés. Németország eme hangulatával párhuzamosan érdekesnek tartjuk Dél-Franciaországt is megismertetni és pedig a prussomaniakus „N. Freie Presse”-nek egy bordeauxi levelezője után, ki elfogulatlanul s teljesen tárgyalással felfogással adja vissza az érzelmeket, nézeteket s meggyőződéseket, melyeket a déli francziák táplálnak a háboru kérdésére vonatkozólag.

„A Bapaume melletti ütközetről szóló utolsó hírek, — így kezd a levelező jan. 6-ról Bordeaux-ból keltezett levelét — újból föllekesítették a lakosságot, s így napról napra terjed azon meggyőződés, hogy a fiatal csapatok is képesek ellenállani az ellenségnek. Mindazonáltal e tényből nem kell azt következtetni, hogy a népnek kedve és ellenállási ereje egy győzelemtől vagy veszteségtől függ. Azon mód, melylyel a németek az országot foglalják s e vidékeken bannak a lakossággal, fájdalom, valószínűvé teszi, hogy békealkudozásokról szó sem lehet, míg egyik vagy másik résznek fegyver van kezében.

Azt mondtam, hogy a hadviselés módja igen nagy akadály minden békealkudozások ellenében, mivel a gyalázatos kihágások oly mély gyűlöletet idéztek elő a két

hogy a közvélemény felszínére emelkedjenek, a legújabb időkig kellett várunk.

A végrendeletnek az említett iskolákra vonatkozó 44-ik pontja ekként hangzik:

„Mind a két nemi lévő gyermekek minden vallás különbsége nélkül egyaránt vétessenek bá ezen elő-oskolába, és a tanítók teljességgel hivataloknak elvesztése alatt a vallás tudományra ki ne ereszkedjenek, hanem minden különböző valláson lévő gyermekek a vallás tudományt tanulják meg a magok vallás tanítóiktól, papjaiktól, és minden vasárnap s innepnapokon gyakorolják a magok vallások szerint való templomot; annival kevesebb ne mérésszeljék a tanítók valamely vallásos sectára édesgetni vagy erőltetni az éretlen gyenge gyermeki elméket, és ez által a vallásbeli különböző vélekedésekért az indulatokat egymás ellen felgerjeszteni, avagy csak hidegséget és bizodalatlanságot is szerezni, hogy ezen elő-oskolák nem csak a tanulásnak, hanem az egységnek, a felebaráti szeretetnek és jó hajlandóságnak is iskolái legyenek, hogy innen kiindulva jövődöben ezekből egymást eltűrő békességes csendes polgárok legyenek, és a vallásos vélekedések különbsége mellett is a törvény és fejedelem iránt való hiveséggel egybekapcsoltatván, egyetértő jó hazafiak formáltassanak.”

Tisztelt Nagygyűlés! Hivatalom, valamint a nemes rendelkező megbízásából kifolyó legkedvesebb kötelességemnek tartottam, hogy Gecse Dánielt fővonásaiban magunk elé állítsam, hogy az emberszereteti intézet szellemi oldalát habár röviden és vázlatilag megismertessem. A nemeskeblű, a jeles férfiaknak megvan a tulajdonságok, miként csak emlékeztünk elibe kell őket állitanunk, hogy tisztelettel teljünk el irántuk.

A bizottmány tollvivője szíves leend a t. nagygyűlést

nemzet közt, hogy a boszuvágy minden más érzelmét elnyom. „Mi följögtük,” mondá egy tábornok, „hogy a győzelmes katona a győzelem mámorában éget, gyilkol és rabol; de hogy a harez bevégezte után következő napokon felsőbb parancsra falvakat fölgyújt, ruhákat és más tulajdonokat elrabol, embereket és nőket megöl, ez a 19-dik században egy művelt nemzettől fölfoghatatlan, s lázító.”

Ha az ily gaztetteknek ezéjja a francziákba félelmet önteni, akkor a cél nem éretik el, mert ez csak táplálja a gyűlöletet. A poroszok által elfoglalt vidékeken behozott káplár-uralom ép oly ügyetlen, mint azon bánásmód, midőn az iskolatanítókra és maire-ekre 50 botot veretnek (!), csak hogy ezek valami denuncziációt tegyenek. Ily eszközök elégségesek arra, hogy minden francia fegyvert ragadjan kezébe, mert szívesebben eltűri a halált, mint a gyalázatot.

A mi azonban leginkább lehetetleníti a békekötést, az a háboru célja. Németország Elsasst, Lothringent kívánja; Franciaország pedig semmi tartományrész nem akar odaadni; nem akarta ezt Sedan és Metz után sem, midőn fogoly volt az egész hadserege, annál kevésbé akarhatja most, midőn 600,000 férfi áll fegyverben Párison kívül.

A KELET magán-távírata.

Feladatott, Pesten, jan. 18. 9 ó. 45 p. d. e.
Érkezett: jan. 18. 11 ó. — d. e.

Genfi tudósítás szerint Bourbonki Werderrel három napon át folyton harczolt, míg a poroszok több ponton kiverettek állásaikból, sőt a francziák Altkirchennél német területre léptek. Langresnél is apróbb csatározások folynak. Frigyes Károly serge az utóbbi 6 nap alatt 117 tisztet és 3203 közembert vesztett; előnyomulását azonban, Chanzy üldözésében, folytatja; Alencont megszállta. Faidherbe és Geöben közt is többszörös összeütközés történt, melyekben állítólag, Faidherbe maradt a győztes. A poroszok Croix és Delleből is kinyomattak.

Táviratok.

London, jan. 15. Apponyi a londoni konferencián a köv. praeliminárekat fogja előterjesztetni a béke érdekében: 1) Franciaország átenged Németországnak 20 hadihajót, fizet 1 milliárd tallért és négy német mértföldnyi széles területet a Rajna balpartjának mentében; 2) Franciaország átenged egy (?) erődöt a béke megkötéseig; Poroszország pedig addig naponként 2 millió adagot biztosít Páris számára; 3) Franciaország a Rajnától 20 mértföldnyi távolságnál közelebb eső valamennyi erőit lerombolja.

Berlin, jan. 16. (Hivatalos.) Versailles, jan. 15. Werder tbk jelenti Brevilliersből a mai napról: Az ellenség ma négy hadtesttel hevesen megtámadott Chageytl Montbéliardig, tűzérsege különösen hatalmas volt, de mindamellett mindenütt visszaverett; veszteségünk 3—400 ember. A csata reggeli fél 8-tól esti fél 5 óráig tartott.

Berlin, jan. 16. A királynak Ferencz József azokkal megismertetni, melyek feladatunk másik ágára vonatkoznak, melyek az emberszereteti intézet föllevenítését és folytonos virágzását czélozzák.

Zárszavak.

Tisztelt nagygyűlés!

Meghoztuk tiszteletünket, teljesítettük kötelességünket, s én igen szerencsésnek tartom magamat, hogy a kettős kötelesség teljesítésénél a tisztelt nagygyűléssel együtt közreműködhettem, és hogy én tehettem ezt, azon Teleki Józsefnek unokája, kit Geese Dániel, mindvégig tegyabecsült pártfogói közé számított, kit nagyérdemű hazánkfia végrendeléstében sorolt elé azok között, kiket emberszereteti intézete föllevenítésére s folytonos virágzása biztosítására névszerint kijelölt.

Fogadják, tisztelt Nagygyűlés, legőszintébb hálámat irányomban tanusított szívesességükért.

Mielőtt eltávoznánk tekintsünk még egy perczre vissza és előre.

A lehunyt félszázad alatt, mily sokan Geese Dánielnél vagyonosabbak, hatalmasabbak, talán okosabbak és bölcsesberek merültek el a halálnál némább enyészet tengerebe; mily sokak felett csaptak össze a végtelen feledékenység hullámai; és imé a nemeskeblű emberbarát mindnyájunk és számtalan mások emlékezetében még él, emlékezete új elevenségre ébredett s 50 év múlva még elevenebbé válik oly eredménnyel, hogy mindvégig éljen, míg e tanoda, e város és haza kebelét a hála érzete melegíti.

Bücsu-szavam azon kívánsággal végezem, hogy adjon a mindenható e tanodának, e városnak, e hazának, adjon minden mivelt népeknek, minél több Geese Dánielt!!!

császárhoz sajátkezűleg intézett iratának létezését hivatalosan megerősítik. Bismarck egy 12-kén kelt sürgönyvel kinyilatkoztatja a semleges hatalmak előtt, hogy lemondását, a francia kereskedő hajók elfoglalásáról, visszavonja. Havre és Fécamp ismételve meg lönek szállva a porosz csapatok által. Rochefortnál egy porosz hadihajó elfoglalt egy francia kereskedő hajót.

Genf, jan. 16. A német vogesi hadsereg a Lisaine-vonal mögött, melyet a hirecourt-montbéliárd-i vasut fődöz, s mely Belfortot fedezi, elszánczolta magát. Egy döntő csatát legközelebb várhatunk.

Karlsruhe, jan. 16. A második hadtest Chaumont-on át haladott s a 13-ik dandárral egyesülve Vesoul felé nyomul, hogy Bourbaki seregét oldalról és hátulról megtámadhassa.

Versailles, jan. 15. Rantzau tbk. alatt nagyobb ellenséges osztagok Briareban tegnap egy német hadosztályt megtámadtak, mely azonban csekély veszteséggel keresztül vágta magát.

London, A „Times” írja Versaillesből f. h. 15-éről: Ma hajnalban két óraker tömeges kitörés történt Greslay ellen a százszok örvonalára, valamint egy második Le Bourget ellen, az erődök borzasztó tüzelése között, de mindkettő visszaverett.

NAPI HIREK.

— A „Nagyvárad”, ez ügyesen szerkesztett társadalmi szépirodalmi és közgazdasági napi lap, egyik közelebbi számában igen megdöbbentőleg nyilatkozik a „Kelet”-ről, midőn ennek tulajdonitja azon szellemi emelkedést, mely a más két kolozsvári politikai lap (Közöny és Polgár) tartalmában — szerinte — lapunk megindulta óta észlelhető. Kifogást tesz azonban mindhármunk ellen az iránt, hogy az áru és ár-forgalmat a Királyhágón innen, nem kiséri figyelemmel a három lap közül egyik sem. Más két lap-társunkról nem szólhatunk, magunkról azonban állithatjuk, hogy megindultunk benne sikáléptünkkel azonnal, hogy a közönség ebbeli jogos igényeinek is eleget tehesünk. Fajdalom azonban, hogy semmi hivatalos avagy testületi támogatást e részen nyernünk eddigelé nem sikerült. Még azonban e reményről teljesen le nem mondtunk s addig is igyekezni fogunk, hogy magán összeköttetéseink útján nyújtunk valókép az erdélyrészi gazdasági és kereskedelmi forgalomról is.

(†) Phleps Károly, nyugalm. kir. főkörmányszéki tanácsos, és az adó-felhasználási bizottmány elnöke, tüdőlob következtében röviden tartó szenvedés után f. hó 16-án reggeli 8 óraker, életének 70-ik évében bevégezte tevékeny földi pályáját. Áldás poraira!

— Hosszu József, kolozsmegyei Moes-kerületi országgyűlési képviselő lemondása folytán, a képviselőház elnöke felszólította a központi bizottmányt új választás eszközölésére. A központi bizottmány pedig már január 28-kára hivatott össze.

— Most vettük az „Erdélyi Gazda” ez évi első számát. Az erdélyi gazdasági egyesület e tapintatosan és valódi szakismerettel szerkesztett kétheti közlönye valóban méltán tarthat számot a közönség támogatására, nem csak, mint amaz egyesület hivatalos közlege, hanem és főként, mint a gyakorlati gazdaság nélkülözhetlen és hézagpótló utmutatója is. Ez első szám tartalma és összeállítás is eléggé igazolja fenebbi sorainkat. Épen azért a legmelegebben ajánljuk a mai számunkhoz mellékelt előfizetési felhívást, minden mivelt olvasónk figyelmébe. Az előfizetési díjak, egyleti tagoknak 2 frt. nem-tagoknak 4 forint egész évre.

— A kolozsmonostori gazdasági tanintézetben a mult szombaton a georgikai előadás Pataky Dániel temetése miatt elmaradt. Figyelmeztetjük azonban az érdeklettek, hogy jövő szombaton dr. Encz Géza tanár ur fog előadást tartani délután 3 óraker.

© Brassai a „M. Polgár”-ban u. n. igazitást közöl lapunk 8-dik számának rávonatkozó hírére. Milyet Brassai ur hivatalát, a muzeumi választmány határozatához képest, három hétre kért s már kilenczedik hetében járó tulhajtott szabadságideje leteltével ismét elfoglalja s kötelességszerűleg betölti: ki fogjuk igazítani a távolból igazgató ur igazitását.

— Fehérvár ur, tegnapi fölszólalásunk folytán, közli szerkesztőségünkkel a n. színház két heti játék-rendjét, azon megjegyzéssel, hogy a műsor előre összeállítására évek óta szokásban van nála is. Elhiszük, csak a közönségnek nem volt tudomása róla, pedig azt hisszük őt is érdekli. Reméljük, hogy Fehérvár ur ezután is közli, általunk rendszeren a közönséggel is a műsort. Mi szívesen ajánlunk e közvetítői szerepre, mind Fehérvár ur, mind közönségünk érdekében. Kiegészítjük ezuttal a már közlött játék-rendet: jan. 19-én „Fox és Pitt”; 20-án „Utazás Chinába”; operette, először; 21-én „Ernáni”; 22-én „Szapári”; 23-án „Zsidó-nő”; Jakoby jutalmára, műkedvelő-női föllépés; 24-én színházi álarczsbál; 25-én „Utazás Chinában”; másodsor: 26-án „Marianna”; Takácsné jutalmára; 27-én „Lucia”; 28-án „Shakesper Vilmos”; először; 29-én „Párisi élet”. Egyszersmind tudatja Fehérvár ur velünk, hogy Hinkó sem e színi idényben, sem 1870-ben elő nem adott a kolozsvári színpadon. E szerint értesülésünk téves volt.

— Herbiech Ferencz, a kolozsvári muzeum őrségéde a pesti földtani társulat szakosztályi ülésén jan. 14-én földtani előadást tartott a Hargita és az erdélyi határhegységről. E valóban kitünő értekezés nagy elismeréssel fogadtatott, mint a pesti lapokban látjuk.

— Múltó megbotránkozásával adunk helyet az alábbi levélnek, mely B.-Hunyad, január 14-diki kelettel küldött be hozzánk. Reméljük, hogy az illető hatóság nem fog késni öngazolásával. A levél így szól: Tisztelt szerkesztő ur! Szíveskedjék becses lapja hasábjain egy oly rendkívüli esethez helyet adni, melyet a közvélemény elé bocsátok itélethozatal végett. F. hó 14-én, éjjeli 3 óraker, B.-Hunyadon tűz ütött ki, mely egy istállót és benne két bival-tenetet hamvasztott el; a szerencsétlen esetet a szomszédok hamar észrevevén, kétségbeesve segélyért kiáltóznak, de mind hasztalan, egy teljes földrág semmi segély nem érkezett. Városunknak új és jó vízi-puskája van; azonkívül két viz-hordó szekere, de ezek az egész egész folytán, mely körül-belől másfél óráig tartott, senki által nem hozattak a helyszínére, az előljárással nem tartotta bizonyosan érdemesnek rongálni vízi puskáját és hordóit, nem különben restelte az égéshez fáradni, mert egy becsületes izraelita istállója égett, s mi több a helyszíntől ezer lépésre lakó csendőrök az egész szerencsétlen esetről nem voltak jelen. Mondjon már most a b.-hunyadi előljárással, ugy szintén az ott állomásozó csendőrök éberségéről ítéletet a közvélemény.

— A városi vigarda bérloje a farsang folytán három álarczos táncmulatságot rendez, melyek egyikének fele jövedelmét a francia sebesültek javára ajánlja fel. E „köz-társasági bál” febr. 5-én leend s hisszük közönségünk nem vonja meg attól buzgó pártfogását.

— Odry Lehel, a nemzeti színház hajdan nagyon melőzött, de tehetsége és vasszorgalma által végre is érvényre emelkedett jeles tagja, két külföldi udvari színház megbízásából vendégzereplési meghívásokat nyert a színházi ügynökség által, eddig azonban még egyiket sem fogadta el, és a szünidőt, melyre a meghívás szól, pihenésre s üdülésre készül fordítani, a mit nagyon sajnálunk, mert szeretőnk, miszerint nescak hozunk minduntalan idegen művészeket és művésznőket az országba, hanem küldhesünk is ki a miéink közül valakit, a ki a magyar névnek becsületére váljék — azonban természetesen csak úgy, hogy az aratot diadalok után ismét visszatérjen hozzánk (Színpad)

— Károly Gy. Hugó prolog.-ja, melylyel a Beethoven-ünnepélyt Kassán decz. 20-án megnyitá szerkesztőségünkhez beküldetett. — Lám Kassán is rendeztek Beethoven-ünnepélyt, csak Kolozsvár nem volt képes e nagy szellem emléket megünnepelni, s evel önmagát megtisztelni.

— Jelentés. A mult 18⁶⁹/₇₀. tanév végén a helyi róm. kath. főgymnásiumnál megtartott érettségi vizsgálat alkalmával hat óra visszavetett ifjaknak ezennel tudomásra hozatik, hogy az érettségi pótvizsgálat írásbeli részének megtartására f. hó 31-ike, aszóbélire pedig febr. hó 1-seje van kitűzve. — Kolozsvárt, 1871. január 17-én.

Várady Móricz, főgymn. igazg. — Férfi-nő. E napokban halt meg az országos kórház férfi osztályában egy körülbelül 40 éves férfi, kinek teljesen kifejlődött bajza, de csak gyenge szakállá volt. Halála után kiderült, hogy nő és valószínűleg csak azért bujt férfi ruhába, hogy a nőre nézve alkalmatlan bajszát érvényre juttassa.

— Postaforgalom. A pesti központi postahivatal utalványi forgalmának óriási emelkedése kitünik abból is, hogy csak december hó 22-től f. évi január 7-ig — tehát alig fél hó alatt — 40 ezer darab 100 frton aluli utalvány fizettetett ki 270 ezer forint összegben.

— A tiszán-tuli helyvéthitvallású superintendenciában most foly a közgyűlés, a superintendens választása miatt. Ezen alkalommal egyszersmind az is határozatott el, hogy a főiskolai ifjuság ne kényszeríttessék a templomlátogatásra, hanem bizassék ez mindenkinek lelkiismeretére. E szabadelvű példa fog-e utánzásra találni?

— Szini jelentésünk (Forestier Pál előadásáról) térszűke miatt holnapi számunkra maradt.

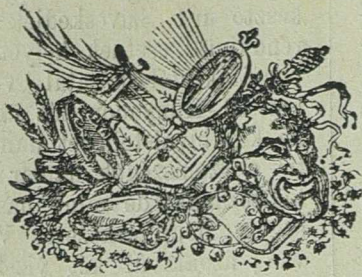
KÖZGAZDASÁG.

Az üzlet. A bécsi börzén az értékpapírok emelkedőben vannak. A bankpapirok keresettek, míg a vasúti papírok körül teljes csend uralkodik. — Pesten a gabna-üzlet pang, mert a külföldi piacok nem keresik. Buzában csak a malmok idéztek elő forgalmat; mult héti forgalma nem volt több 80,000 mázsánál. Az ára: 88 fontos 6 frt 20—30 kr, 87 fontos 6 frt 5—20 kr. Sertés dolgában a vidéki bevétel folytonosan erős, az eddigi szilárd árak ingadoznak. Jegyzett árak: 22—26 kr. Maradt volt 39, 31 db, a mult héten felhajtott 7440 db, elhajtott 9620 db, s megmaradt 37,130 db. — Erdélyben a változó időjárás miatt az utak folyvást rozszak, majd minden piacz panaszol. A hó általán kevés, azért az őszi vetések jól tartják magukat s jó aratást ígérnek. Szébenben jan. 10-én országos vásár volt, mi gyengén ütött ki. Szép búza ára 5 frt 33—87 kr, közepes 4 frt 27—93 kr, pozsonyi mérőtől, zab 2 frt 13 kr—2 frt 53 kr, török-búza, jó, 3 frt 33—87 kr, pityóka 2 frt 13—67 kr, szalonna, új, 24—25 frt, régi 31—33 frt, szesz 62¹/₂—65 kr fokától. Marhahús 20—22 kr, bivalhús 18 kr, disznóhús 14—18 kr, vaj 1 frt, disznózsir 70—72 kr, tojás 3—4 db 10 kr. Tyuk párja 50—70 kr, liba párja 1 frt 80—2 frt 40 kr, pulyka párja 3—4 frt. Kemény fa kurta öle 13—14 frt, nő-cseléd havi bére 4—6 frt, férfié 6—10 frt. Szép ökör párja 240—310 frt, tehén párja 40—140 frt, bival párja 100—140 frt, legszebb 16 dbja 155 frt, leggyengébb 10 frt. — 1870 folyamán alatt Szebenben tisztabuza 61,605, elegybúza és rozs 20,451, árpa 588, zab 29,069, törökbúza 53,115, pityóka 13,134 pozsoni mérő fordult meg a piacon.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Jan. 17-kén 5% Metalliques 100 frt 57.20. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 100 frt. 67.60. 1860. Kölcsön 94.80. Bankrészvény 739. Hitelintézeti részvény 200 frt. 249.70. London 10 ft. st. 100 frt. 23¹/₄ kr. 121.75. Ezüst 121.75. Cs. kir. arany 5.85⁵/₁₀. Napoleondor 9.96. Urbéri kötvények: Magyarországi 77.50. Temesi 76.50. Erdélyi 74.75. Horváthországi 82.50.

Felelős szerkesztő Szász Béla,

30
ELŐLEGES1-3
báli
JELENTÉS.

A városi redoute hasznobérője a folyó 1871-diki farsangi idény alatt

három álarczos és tánczczal egybekötött bált rendezend, u. m.

Február 5-kén

**„ 12 „ és
„ 19-kén.**

Nagyobb érdekltség végett a bálak mind maszk-menetekkel lesznek rendezve.

Az első, és megfelelő jelmez-menettel

köztársasági-bál

czimen adandó vigalom egész tiszta jövedelmének felét hasznobérő a francia sebesültek részére ajánlotta fel.

Mind három bálra előre válthatni bérlet-jegyet 2 frtjával.

Egyes bál bementi ára 1 frt. lesz egy személytől.

Bővebben a részletes báljelentések szólnak.

(27)

Az állam által biztosított nagy

pénz-kisorsolás

nyereményei közt előfordulnak:

250,000 márka, a legszerencsésebb esetben mint főnyerő; továbbá 150,000; 100,000; 50,000; 40,000; 25,000; 20,000; 15,000; 12,000; 10,000; 8,000; 6,000; 5,000; 3,000; 1,050; 2,000; 155; 4,000; 205; 500; 10,800; 110 sat. márka.

E biztosított nagy pénz-kisorsolás legközelebbi nyeremény-húzása hivatalosan állapított meg és már

(5-8)

1871 jan. 26 és 27-én megtörténik.

Az előre beküldendő árak o. é. bankjegyekben:

1 egész eredeti sorajegy 7 frt. — kr.

1 fél „ 3 frt 50 „

1 negyed „ 1 frt 75 „

melyeket én a legnagyobb távolságra is pontosan és titoktartással küldök el. A nyeremény-pénzek, valamint hivatalos húzási-jegyzékek azonnal megküldetnek.

Kérjük a t. közönséget, hogy mielőbb és teljes bizalommal forduljon a szerencsétől különösen kitüntetett bankházhoz.

SIEGMUND HECHSCHER
Hamburgban.

(11)

Előfizetési fölhívás
a **MAROS-VÁSÁRHELYTT** megjelenő

„ERDÉLY“

czimű szépirodalmi heti közlönyre.

Midőn alólirottak, egyrészt mint szerkesztő, másrészt mint kiadó, egy **szépirodalmi lap** szerkesztésére és kiadására vállalkozunk, szemünk előtt tartjuk mindazon nehézségeket, melyekkel egy vidéki lapnak — különösen szerkesztése jár. Célunk egy olyan **szépirodalmi lapot** adni, mely ugyanakkor, midőn különösen Erdély irodalmi és társadalmi tükre óhajtott lenni, egyzersmind az összes magyar szépirodalom legjobb nevű íróinak támogatásával az irodalom színvonalára emelkedjék. Erdély rég időktől fogva irodalmi emlékekben s népköltészeti remekeiben annyira gazdag, hogy ezeknek föl kutatása, megismeretése maga elég arra, hogy lapunknak majdan méltó értéket adjon; maga elég arra, hogy ez által az összes magyar irodalomnak hasznos és fontos szolgálatot tehessünk. Munkatársainknak nagy száma előre is biztosít bennünket abban, hogy főképp ez irányban induló törekvésünk nem leendő eredménytelen. Adni fogunk ezek mellett még: 1. Elbeszéléseket s költeményeket. 2. Aesthetikai cikkeket, szépirodalmi művek ismertetését. 3. Adunk „Pesti Tárczát“ mely Vadnay Károly-nak kitűnő tollával a fővárosi irodalmi s művészeti életét, törekvéseit festi; adunk „Kolozsvári Tárczát“, mely Erdély fővárosának ősmagyar kedélyű társadalmi életét, irodalmi s művészeti törekvéseit, haladását tükröztet; adunk „Vidék“ rovata alatt vidéki tudósításokat rövidre vonva. 4. Közleni fogunk a városunkban időszakonként tartandó színházi előadásokról, hangversenyekről, felolvasásokról ismertetéseket. 5. A „Vegyes“ rovata alatt adunk helyi és országos érdekű újdonságokat, irodalmi híreket, úgy a hazai, mint a világ-irodalomból. Év végével, a lapnak beküldetése tekintetéből, adunk czimlapot és tartalom-jegyzéket.

Ezekhez csatoljuk, miszerint lépést tettünk, hogy lapunkhoz időnként **divatképeket** is mellékeljünk. Teljes reménnyel és bizalommal fordulunk az olvasóközönség részvételéhez, s hisszük is, hogy nem vonandja meg becses párfogatát egy oly **szépirodalmi laptól**, mely a mellett, hogy kitűnő munkatársakkal bír, — még egy főképpen erdélyi irodalmi és társadalmi életet viszzatükröző lap is törekszik lenni.

Megjelenik e lap minden csütörtökön reggel, egy nagy iven, külön hirdetmény- melléklettel.

Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt.

Negyed évre 1 frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek Maros-Vásárhelyre **Imreh Sándor** kiadó- és laptulajdonoshoz czimzendők.

Gyűjtőknek, **10 előfizető után** egy tisztelet-példánnyal szolgálunk.

Marosvásárhelyt, 1870. dec. 30-kán.

TOLNAI LAJOS, felelős szerkesztő.
IMREH SÁNDOR, kiadó és laptulajdonos.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel Stein Jánosnál.

Mai számunkhoz van mellékelve Az „Erdélyi Gazda“ Előfizetési felhívása.

Figyelemreméltó.

Van szerencsém a t. cz. nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a jelen **FARSANGI** idényre **Férfi divat üzletben** megérkeztek a legújabb divatu **Masina Cylinder kalapok** nagy választékban, **nyakkendők**, több mint nyoltzvan féle állásu **Gallérok** és **Kézelők**, igen finom kivartott elejű **Férfi Ingek**, **Báli férfi-Női** és **Gyermek** kesztyűk, feltűnő oltsó árban.

1. pár **Női három Gambu fehér kesztyű** csak **1 frt. 15 kr.**
1 pár **Férfi fehér és Szalmaszin kesztyű** **1 „ — „**
1 pár **gyermek keztyű** **— „ 70 „**

Kovács Károly,

(23)

3-3

főtér Fröhlichház

Hallatlan olesó árak.

(16)

(5-*)

Fársangi cikkek!

A legesinosabb legyezők,
bouquet tartók,

világszerte divatos

aczel- és talmi arany-ékszerek,

a melyek csillámlásukban a legvalódibb ékszerrel vetekednek;

mindenféle álarczok,

Füzértáncz (Cotillion) jelvények,

legjobb illatszerek, szappanok, hajkenőcsök,
fogporok és pépek

a „nagy Bazár“ban

a legnagyobb választékban kiállítvák, melyek megtekintésére tisztelettel felkéri a t. cz. n. érd. közönséget

CSAPÓ SANDOR.

Disztes kirakat.

Éppen most jelent meg

Kolozsvártt **Stein János** bizományában:

Channing Ellery Vilmos válogatott művei.

Angolból fordítják és kiadják az unitárius tanárok.

I. KÖTET.

Társadalmi tárgyuak.

Tartalma:

1. Előszó. Kriza J.-tól. 2. Az önmivélésről (On self-culture.) Fordította Simén Domokos. 3. A jelen korszakról (On the presentage.) Fordította Ferencz József. 4. A munkás osztályok emeléséről (On elevation of the laboring classes.) Ford. Benczédi Gergely. 5. Észrevételek a nemzeti irodalomról (Remarks on national literature.) Ford. Uzoni Gábor. 6. A nevelésről (Remarks on Education.) Ford. Kovácsi Antal.

Ára a díszes kiállítású, nagy 8-ad rétű, 177 és 184 lapból álló kötetnek **1 frt 20 kr.**

Erdélyi képes naptár

A magy. kir. ministerium s a királyhágón inneni politikai hivatalok tiszti czimtarával ellátva.

Ara 50 kr. o. é.

Az „Athenæum“ nagy képes naptára

Rövid tartalma:

Naptári rész: Szépirodalmi rész. — Vegyes ismeretek tára. — Nemzetgazdasági és vegyes cikkek. — Magyar- Erdélyországi teljes tiszti czimtar sat. sat.

30 ív, 24 képpel. Ára 1 frt o. é.